

קיי:

תורה אור

- אני יי דברתי אם לא זאת אַעשה לְכָל הַעֲדָה הָרָעָה הַזֹּאת הַנוֹעֲדִים עָלַי בְּמִדְבָּר הַזֶּה יִתְמוּ וְשֵׁם יִתְּנוּ:

במדבר יד לה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בִּאֲפִי אִם יָבֹאוּ אֶל מְנוּחָתִי:

- אספו לי חֲסִידֵי בְרִיתִי בְּרִיתִי עִלַּי וְזֶבַח:

תהלים 1 ה

- וּתְרוּמִי יְיָ וְשִׁבְחֹן וְהִנָּה צִיּוֹן בְּרָנָה נְשֻׁמַּחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שֶׁשָׁחַן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִיגוּ וְנֶסֶד יִגְוֹן וְאֶנְקָהּ:

ישיעיהו לה י

- הֲלֹךְ וְקָרָאתָ בְּאָזְנִי יִירָשְׁלָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְיָ וְכִרְתִּי לָךְ חֲסִיד נְעוּרֶיךָ אֶהְבֵּת כְּלִלּוּתֶיךָ לְכַתֹּךְ אַחֲרֵי בְּמִדְבָּר בְּאַרְצָי לֹא יִרְדָּעוּ: יִימֵיהֶוּ בִּי בִּיְרֻשָׁתָם: יִימֵיהֶוּ גַּם יִי מַעַל אֲדַמְתֵּם בֶּאֱפֶי וּבַחֲמָה וּבִקְצֶף גְּדוֹל וְיִשְׁלַכְם אֶל אֶרֶץ אֲחֵרָה כִּיּוֹם הַזֶּה:

דברים טט כז

- וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל וְיָבֹאוּ הַתַּבְּרִים בְּאַרְצָי אֲשׁוּר וְהַגִּידִים בְּאַרְצַי מִצְרַיִם וְהַשְׁתַּחֲוּ לַיְיָ כַּתֵּר הַקֹּדֶשׁ בִּירְוּשָׁלָּם: יִשְׁעִיהוּ יִי גִי וְהֵלֵךְ וְקָרָאתָ אֹתָהּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צְפֻנָּה וְאֶמְרָתָ שׁוּבָה מִשְׁבָּה יִשְׂרָאֵל נָאִם יְיָ לֹא־אֶפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי חֲסִיד אֲנִי נָאִם יְיָ לֹא אֲשׁוּר לַעֲלֹתִי: יִרְמִיהוּ ג יב
- כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בַּעַר בְּתַנּוּר וְהָיוּ כָּל יְדֵימֵי וְכָל עֵשֶׂה רִשְׁעָה קֵשׁ וְלֹא־תֵּת אֹתָם הַיּוֹם הַבֹּא אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹב לָהֶם שְׂרֵשׁ וְעֵנָף:

- מלכאי ג יט
- שמואל פתאים יי

דלותי וְלִי הַדּוֹשִׁיעַ:

תהלים קט ו

- וְדִי חָזַק מִלְּבָא יַעִיר וְקִדְשֵׁי נָחַת מִן שְׁמַיָא וְאָמַר גְּדוֹל אֵילָנָא וְחִבְלֵהִי בְרֵשׁ עֶקֶר שְׂרָשׁוּהִי בְּאַרְעָא שְׁבָקוּ וּבְאֲסוּר דִּי פְרִיָּהּ וְנַחֵשׁ בְּדַתָא דִּי בְרָא וּבִטֵּל שְׁמַיָא יַעֲזֻבַּע וְעַם חַיִּית בְּרָא חֲלָקָה עַד דִּי שְׂבָקָהּ עֲדִין יִחְלַפֵּון עֲלֻזָּה:

דניאל ד כ

- מַתִּים בֹּל יַחֲדוּ וְפִאִים בֹּל יִקְמוּ לְכֹן פְּקֻדֵי וּתְשִׁימִים וּתְאָבֵד כֹּל וְכָר לָמוּ:

ישיעיהו כו יד

- יָבֹאוּ וְיִגִּידוּ צִדְקָתוֹ לְעַם נוֹלָד בִּי עֵשֶׂה:

תהלים כב לב

- זָרַע יַעֲבֹדֵנוּ יִסְפֹּר לֵאדֹנָי לְדוֹר:

תהלים כב לא

- עָנִי אֲנִי וְגֹעַ מַנְעֵר נְשִׁאתִי אֲמִיד אֲפִיקָה:

תהלים פח טז

- פָּתַחוּ שַׁעֲרֵי וְיֹבֵא גוֹי צִדִּיק שְׁמוֹר אֲמִנִים:

ישיעיהו כ ב

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

א"ל **הוא טייעא:** **כל תלפין יומין מהדר להו גיהנם.** הכי:

ואמרי הכי משה ומורנו אמת. שנסה כמנה פעמים ורלה שלל ל' יום **עשן יוצא משם** ושומע שאומרין משה ומורנו אמת וכו': **כאפי לא גרסי': שנאמר.** לעיל מיניה קרא מ' שנה אקוט כדור דהיינו דור

א"ל כל תלתין יומין מהדרא להו גיהנם כבשר בתוך קלחת ואמרי הכי משה ותורתו אמת והן בדאים: דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא וכו': ת"ר ^ב דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ¹במדבר הוזה יתמו ושם ימותו יתמו בעולם הוזה ושם ימותו בעולם הבא ²ואמר ³אשר נשבעתי באפי אם יבואון אל מנוחתי דברי ר"ע ⁴ר"א אומר ⁵ (הן באין) לעולם הבא שנאמר ⁶אספו לי חסיד בורתי בריתי עלי זבח אלא מה אני מקיים אשר נשבעתי באפי ⁷באפי נשבעתי וחזורני בי רבי יהושע בן קרחה אומר לא נאמר פסוק זה אלא כנגד דורות הבאים אספו לי חסידי אלו צדיקים שבכל דור ודור בורתי בריתי ⁸[א] ⁹(עלי זבח) אלו חנניה מישאל ועזריה שמסרו עצמן לתוך כבש האש עלי' זבח [אלו] ר"ע וחביריו שמסרו עצמן לשחיטה על דברי תורה ר"ש בן מנסיא אומר באים הן לעולם הבא שנא' ¹⁰ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שבקה ר"ע לחסידותיה שנאמר ¹¹הלוך וקראת באזני ירושלים לאמר זכרתי לך חסד נעוררך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה ומה אחרים באים בזכותם הם עצמן לא כל שכן: **בתנ"י** עשרת השבטים אינן עתידין לחזור שנא' ¹²וישליכם אל ארץ אחרת כיום הזה מה היום הולך ואינו חוזר אף הם הולכים ואינן חוזרים דברי ר"ע ר"א אומר כיום הזה מה יום מאפיל ומאיר אף עשרת השבטים שאפילה להן כך עתידה להאיר להם: **גמ'** ת"ר ¹³עשרת השבטים אין להם חלק לעוה"ב שנאמר ויתשם ה' מעל אדמתם באף ובחמה ובקצף גדול ויתשם ה' מעל אדמתם בעוה"ז וישליכם אל ארץ אחרת לעוה"ב דברי ר"ע ר"ש בן יהודה איש כפר עכו אומר משום ר"ש אם מעשיהם כיום הזה אינן חוזרין ואם לאו חוזרין רבי אומר באים הם לעוה"ב שנאמר ¹⁴ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו' אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שבקה ר"ע לחסידותיה שנא' ¹⁵הלוך וקראת את הדברים האלה צפונה ואמרת שובה משובה ישראל נאם ה' ולא אפיל פני בכם כי חסיד אני נאם ה' לא אטור לעולם מאי חסידותיה דתניא ¹⁶קמני בני רשעי ישראל אין באין לעוה"ב שנא' ¹⁷כי הנה היום בא בוער כתנור והיה כל ידים וכל עושי רשעה קש ולהט אותם היום הבא אמר ה' צבאות אשר לא יעזוב להם שורש וענף שורש בעוה"ז וענף לעוה"ב דברי רבן גמליאל ר"ע אומר באים הם לעוה"ב שנא' ¹⁸שומר פתאים ה' שכן קורין בכרכי הים לינוקא פתיא ואומר ¹⁹וגדו אילנא וחבלוהי ברם עיקר שרשוהי בארעא שבוקו ואלא מה אני מקיים לא יעזוב להם שורש וענף שלא יניח להם לא מצוה ולא שיויר מצוה ד"א שורש זו נשמה וענף זה הגוף אבל קמני בני רשעי עובדי כוכבים ²⁰[א] ד"ה אין באין לעוה"ב ²¹[ב] ור"ג נפקא ליה ²²מותאבד כל זכר למו אתמר קמן מאימתי בא לעוה"ב ר' חייא ור"ש בר ר' חד אמר משעה שגולד וחד אמר משעה שסיפר מ"ד משעה שגולד שנא' ²³יבואו ויגידו צדקתו לעם גולד כי עשה ומ"ד משעה שסיפר דכתיב ²⁴זרע יעבדנו יסופר לה' לדור אתמר רבינא אמר משעה שגזרע דכתיב זרע יעבדנו ר"ג בר יצחק אמר משעה שנימול דכתיב ²⁵עני אני וגוע מנוער נשאתי אימך אפונה תנא משום ר"מ משעה שיאמר אמן שנא' ²⁶פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונו' ²⁷אל תקרי שומר אמונים אלא שאומר אמן מאי

כדאמרן לעיל ²⁸(גד) כי מטו שש וכו' וכדכר הזה נענשו מרגלים: **ר"ש אומר.** מאי כהיום הזה לומר לך אם מעשיהם כהיום הזה לא יהא להם חלק לעוה"ב: **ואם** **[לאו].** שיחזרו בתשובה יחזרו גם הם מרגלות יש להם חלק לעולם הבא: **האזודים צארך אשור.** אלו י' השבטים והנדחים צארך מזרים אלו דור המדבר וכן לשון המוספתא ²⁹ולא שמעתי עוד: **שובה משובה.** שכל ישראל עמדין לחזור: **קטני בני רשעי ישראל.** רשעי ישראל עלמן פשיטא דאין להם חלק לעולם הבא כדאמר' צפ' צתרא דכתובות דף קי"א: רפאים כל יקומון ³⁰ מי שמרפה עצמו מדברי תורה אצל צנים שלהם קטנים ולא חטאו פליגי בהו: **שורש וענף.** אלו צנים קטנים שלהם: **שורש צעולם הוה.** שימותו נפלים: **בא וענף לעולם הבא.** שאף על פי שאצותיהם היו רשעים הם לא חטאו: **עיקר שרשוהי צארעא שצוקו.** אלו הצנים קטנים שאע"פ שאצות אין להם חלק תקנה יש להם: **שלא יניח להם.** הקצ"ה: **לא מצוה ולא שיויר מצוה.** לא מצוה חמורה ולא מצוה קלה הכל יהא מעביר ומשלים שכרם לאלתר כדי לטרדן מן העולם: **זו נשמה.** שמעמדת הגוף כשרש שמעמיד האילן: **אצל קטני בני רשעי עובדי כוכבים.** ³¹דוקא קאמר רשעי דאילו חסידי עובדי כוכבים ³²פליגי בה ואיכא למ"ד הן עצמן צאין ואיכא למ"ד אינן צאין כדאמרן ³³(לעיל קה) ישויו רשעים לשאלוה כל גוים שכחי אלהיט ³⁴מכאן שאין להם ³⁵חלק אמר ר' רבי יהושע ובי חלק ככל גוים והלא לא נאמר אלא כל גוים שכחי אלהים הא אין שכחי אלהים יש להן חלק ³⁶[לעוה"ב]: הכי גרסינן **אצל קטני רשעי עובדי כוכבים** **דברי הכל אינן צאין:** **מוסתבד כל זכר למו נפקא ליה.** כלומר לתנא דברייתא והאי דנפקא ליה דברי הכל היא דהא שורש וענף מיבעיא ליה למר כדאית ליה ומר כדאית ליה: **זרע יעבדנו יסופר לה' לדור.** זרע המסופר יעבדנו לה' לדור ודור שיחזור לו ויסיח: **משעה שגזרע.** משעה שנקלט הזרע צמעי אשה אפילו הפילה אמו וממחה יש לו חלק לעמיד דכתיב ³⁷צפ' צתרא ³⁸(דף קי"א) נבלתי יקומון ³⁹ לרצות נפלים: **עני אני וגוע מנוער.** אע"פ שאני עני גויעתי חסובה גויעה וראוי לומר עלי ויגוע ויאסף כלומר שזוכה אני לעמיד לצא כצדיקים שנאמר כהן גויעה ומאימתי משעה שאני נושא אימך ופחדך אפונה מתגלגלת ושכונה עלי והיינו מילה שצבשרו שאנו משמרים מאימתו של הקצ"ה: **אפונה.** לשון אופן: ⁴⁰מאי

מסורת הש"ם

⁴¹(מוספ' פ"ג.) ⁴²(ג) ⁴³י"ל ואומר.) ⁴⁴(א) ⁴⁵י"ל צאין הן.) ⁴⁶(ד) ⁴⁷חגיגה י.) ⁴⁸(ה) ⁴⁹נבע"י ליתא.) ⁵⁰(ו) ⁵¹מוספתא פ"ג.) ⁵²(ז) ⁵³י"א אינם עמדין לחזור.) ⁵⁴(ח) ⁵⁵מוספתא שם.) ⁵⁶(ט) ⁵⁷נכ"ה: רשעי אומות העולם.) ⁵⁸(י) ⁵⁹ע"י סוטה כ:.) ⁶⁰(יג) ⁶¹נמילה יד: ערכין לג.) ⁶²(מ) ⁶³ורשעיה כו.) ⁶⁴(ס) ⁶⁵כס"ה: רשעי אומות העולם.) ⁶⁶(ס) ⁶⁷כס"ה: חסידי ע"ז.) ⁶⁸(פ) ⁶⁹כס"ה: לגוים.) ⁷⁰(י) ⁷¹ישעיה כו.)

גליון הש"ם

גמ' ר"א אומר הרי הן באין לעוה"ב. עיין צ"צ דף ע"ג ע"ב מוס' ד"ה ודמו:

הגהות הגר"א

[א] גמ' עלי זבח נמחקו ב' מצינו הללו: **[ב]** שם ור"ג. נמחק (וערש"ל):

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] גמ' דכתי הכל אין צאין לעוה"ב ור"ג מלות ור"ג נמחק וי"י כספרים שפני רש"י לא היה כתוב זה דוק ותשכת: **[ב]** רש"י ד"ה וענף לעוה"ב. מלת וענף נמחק:

מוסף רש"י

כל תלחין יומין. כל ראש חודש (רשב"ם ב"ב עה.). כבשר בתוך קלחת. שמהפכן אותו כדי שמתבשל (שם). באפי נשבעתי. מדקאמר באפי משמע יכול אני לישאל עליו, לפי שמחמת אפי ולא מדעת מיושבת נשבעתי (וחיג"ה י.).